

ШЫН

ВКП(б) ТЫВА ОБКОМУНУ, КЫЗЫЛ ХООРАЙ КОМИТЕДИНИН БОЛГАШ АЖЫЛЧЫ ЧОННАРНЫҢ ДЕПУТАТТАРЫНЫҢ ОБЛАСТЬ СОВЕДИНИН ОРГАНЫ

1951
ноябрь
17
СУББОТА
№ 226 (2400)
ӨРТӨС 20 КӨП.

Коммунизмниң улуг тудуглары — бүгү улустуң херээ (1 арын).
Улус судтарының соңгулдаларына белеткелдер (1 арын).
К. Огаркин — ВКП(б) райкому болгаш колхозтарның партия организациялары (2 арын).
И. Козлов — Улус судтарының

соңгулдалары болгаш чер-чер Советтеринин сорулгалары (2 арын).
1951 чылдың ноябрь 6-да Москва Советинин байырыг хуралына эш Л. П. Берияның илеткелин даштыкыда канчаар көрүп турары (3 арын).

Катышкан Нациялар Организациязына болгаш делегейниң улустарына Тайбынның Бүгү-делегей Чөвүлелиниң Кыягыры (4 арын).
Тайбынның Бүгү-делегей Чөвүлелиниң сессиязын хагган хурал (4 арын).
Кореяда болушкуннар (4 арын).

Партия эге организацияларының отчеттуг соңгулда хуралдары

ВКП(б) Уставының негелдезин ёзугаар алырга, бистин область партия эге организацияларының соңгулдаларының хуусаазы төнгөн. Партия эге организацияларының отчеттуг соңгулда хуралдары Кызыл хоорайның үлетпур, культура, албан черлеринде ноябрьниң 12-ден эгелээн, а областың районнарына ноябрьниң 15-те эгелээн болгаш декабрь 20-ге чедир эртер. Бо болза, областың партия организациязының амыдыралында онза чугула болушкун болур. Ол болза, моон сонгаар областың партия ажылын улам бедик деңгелче көдүреринге улуг рольду ойнаар.

Партия эге организацияларының бүдүн чылдын дургузунда чорудуп келген ажылдарының дугайында отчеттуг хуралдардан түнел үндүрери анаа-ла бөдүүн айтырыг эвес. Боттарының удурткучуларының ажылын хынап көөрүнүң чугула хевир болур бо отчеттуг соңгулда хуралдарга коммунистер болза, ажылда четпестерин шүгүмчүлээрин оруу-биле оң үндөзүн чылдаганын илередир ужурайт.

Үлетпур, көдээ ажил-агый адырларының, албан черлериниң ниити ажылы-биле дүштүрүп тургаш, ында партия эге организацияларының партия-политиктиг болгаш партия-экономика ажилдарының байданыга түнел бээр херек. Политиканы ажил-агыйдан аңгылап болбас. Оларның кайы бирээзин утур болза, утка чок болур ийик. Сорулга чок ажил-агый турбас. Ынчангаш олар кезээде кады чоруп келген болгаш чоруп турар.

Партия организацияларының сорулгасы болза, социалисттик экономиканы айтырыгыларынче спингер, бүдүрүлгө чери бүрүзүңү, колхоз совхоз болгаш МТС бүрүзүңү ажылдарын улам сайзыраңгай болдураның ажил-иши организастыг хемчеглерин чорудары болур. Коммунистер болза, боттарының удурткучуларында партия организациязының мурунуга тургустунуп көзү турар янзы-бүрү сорулгаларың чедишкениң боттандырың дээш шыңчы негелделик болгаш принципалдыг болурун, удуртулгага быжыгуруштур болурун, кижилерин хүндүлөп, оларның үнүн, күжүн үнелеп билдирин, активке болгаш бүгү ажилчы массага даянырын негеп турарлар.

Чурттуң мурунуга партияның тургускан сорулгаларын чедишкениң күүседир—бүгү-ле үлетпур, көдээ ажил-агый, албан черлеринде партия эге организацияларының дайынчы аргалындан, коммунистерниң идея талазы-биле чепсегелденден база оларын хүн-бүрүде практиктик сорулгалары боттандырыныңче организастык-биле сырын катыштырып мобилизастаарындан хамааржыр.

Сөөлгү бүдүн чылдын иштинде бистин областың социалисттик чаартылганында өөрүнчүлүг чедишкениң ажилдар чорутулгалаан. Эрткен чылын партия эге организацияларының секретарьлеринге сонгугурулааш, ол улуг ажилдарга идеялик киришкен болгаш ёзулуг дуржулгалыг удурткучулар болуп өзүп быжыккан эштер, область ону-биле санатынып турарлар.

Отчеттуг соңгулда хуралдары — партия эге организацияларының, оларның секретарьлериниң ажилдарына шыңгы хыналда. Ынчангаш партия эге организацияларының отчеттуг соңгулда хуралдарын организастыг болгаш бедик идея-политиктиг деңгелге эртерер. Шүгүмчүлөк болгаш бот-шүгүмчүлөк чокка партия амыдырал чок деп чүве билдирер. Совет ниитиле хөгжүлдөзүнүн ол шимчедикчи күжүн коммунизмниң бединге яедер дээш чорудуп турар бистин

демиселивике чепсек кылдыр чөптүү-биле ажыглаар херек. Чүгле оң дузазы-биле четпестер илерээр, чүгле оон дузазы-биле четпестерин миннип, оң соонда узуткап шыдаар бис.

Кызыл хоорайның партия эге организацияларының отчеттуг соңгулда хуралдары организастыг болгаш бедик идея-политиктиг деңгелге эртип турар. Отчеттуг хуралдар болза, эге организацияларын составының шынар болгаш сан талазы-биле өскенин база организастык талазы-биле улам быжыкканын, коммунистерниң авангардының өскениниң онзагай чижектерин демдегеп турар.

Оң-биле кады отчеттуг хуралдарга коммунистер эге организацияларының ажылында болгаш ВКП(б) хооркомунуң удуртулгазында четпестерин илередип турар. Кызылдың өрт командазында (партия организациязының секретари Горбунов турган) облгеофизик экспедициясында (партия организациязының секретари Колпаков турган) партия эге организацияларының ажилдарын отчеттуг хуралдардан багай деп санаан. ВКП(б) хоорай комитетиниң бюро кезигүнери, аппаратиниң амыдыралы оң эге организацияларга барбайн, оларның практиктик ажилына дуза көргүспөй турганнар деп коммунистер шүгүмчүлөннөр. Облуполминзаг коллективинде коммунистер партия хоорай комитетиниң адресинге шүгүмчүлөдери тодаргай фактылар-биле кылганнар. Отчеттуг хуралдар чердеде ам-лаз уламчылап турар.

ВКП(б) хооркому болгаш райкомнары боттарының хамаарылганында эге организацияларын отчеттуг хуралдарына улуг кичээңгейин салыры чугула. Отчеттуг хуралдарын эртериниң графиктиг планын шыңгы барымдаалап тургаш, эге организацияларга боттарының төлээлерин таарыштыр хуваар. Баш бурунгаар белеткел эки болган турдун-на хуралдын деннели эки болур.

Бодунуң отчеттуг кылып берип турар илеткелчи болза, чедишкениң чырыдары-биле черелештир, четпестерин илередип, анда хамаарышкан тус-тус коммунистерниң адынга принципалдыг шүгүмчүлөдери болгаш бот-шүгүмчүлөдери большевичи чурум-биле кылар. Коммунист болза, партияның политиказын, оң амыдыралчы ажил-чорудулганын хостуг болгаш ажилың ёзу-биле шийтерилежир дорт эрелерин чөптүү-биле ажыглаар херек.

Партияның райкомнары болгаш хооркому отчеттуг хуралдарга коммунистерниң кылган шүгүмчүлөдериңче улуг кичээңгейин салып, оон боттарына түнел үндүрүп, коммунистерниң саналдарын боттандырыныңче практиктик хемчеглерин чогуур үезинде алып ужурайт.

Партия эге организацияларының секретарьлеринге партияның, совет чазактың болгаш ажилчы чоңуң херээ дээш бердингенин бүгү талазы-биле херек кырында бүзүредип чорур эң-не шилиндик коммунистерни сонгаан турарын чедип алыр. Соңгулда партияның демократиязының принциптерин шыңгы сагып коммунистерниң талазындан кандидатуралары шилип алырының болгаш чажыт бадылашкының хостуун ажыглаарының бүгү аргаларын хандыраар. Партияның удуртур органның соңгулдаларының дугайында ВКП(б) ТК-ның инструкциязының негелделерин шыңгызы-биле сагып, партия эге организацияларының отчеттуг соңгулда хуралдарын чедишкениң эртерер.

Эш Л. П. Берияның илеткели-биле таньшкан

Октябрьниң социалисттик Улуг революциязының 34 чыл оюнуң дугайында эш Л. П. Берияның илеткелин ВКП(б) Кызыл хоорай комитетиниң агитастык пропаганда килдизиниң эргелдечизи эш Кузьмин хоорайда партия организацияларының агитаторларына ноябрьниң 14-де таньштырган.

Орта ВКП(б) хоорай комитетиниң чанында агитаторлар школазының бүгү диниякчылары болгаш хоорайның партия организацияларының дыка хөй агитаторлары олурушкан.

Бистин чуртувустуң коммунисттик тургузуунуң херээнге улуг тиелдигелериниң болгаш делегейге тайбың дээш Совет Эвилелиниң ылапты демиселиниң дугайында база американ-ингил империалистериниң делегейниң чаа дайынын кыпсырын ордаяпты турарының дугайында тодаргай чижектерин эш Л. П. Берияның илеткелинде көргүспүшкөн, ол төөгүлүг илеткелди чурттакчы чонга канчаар тайылбырларын эш Кузьмин тодаргай чугаалаан.

Коммунизмниң тудуглары — бүгү улустуң херээ

Каховканың гидробелдириниң тудуунда.
Чурукта: топограф Александр Бегунов Каховканың суг күжү-биле ажылдаар электростанциязының дуржулга плотиназының чуушкуну болуп турар черде геодезиялык хемчээшкенин кылып турар.
Чуруу Ю. Лихуттың. СЭТА-ның прессклишези.

Литва — коммунизмниң тудугларына

ВИЛЬНЮС. Вильнюста тудуг механиктер заводунуң коллективни Сталинград ГЭС-тин тудугуларының ээлчеглик чагыын күүсеткен. Чагыларлыг чүк көдүрүкчүлери болгаш хоолайыг насостар хуусаа бетинде белеткелгенин.

Хүндүлүг чагыларны күүседир дээш, ажилчылар улуг сорок киришкени-биле ажылдааннар. Механика пехинин ажилчыларының үштүң бир кезин дерилге продукцияны улгатырган хемчег-биле үндүрерин чедип алган. Стахановчулар Иван Банцасов, Ионас Забуленис болгаш Игнас Зигмунтас олар ээлчегде 3—4 нормалары күүсеткелзэннер.

Коммунизмниң тудугларына Лит-

ваның ажилчы чоннары янзы-бүрү продукцияны белеткел турарлар. Вильнюстун бүдүрүлгелери Волганың суг күжү-биле ажылдаар электростанцияларының тудугуларына өрүмнээр болгаш чоңуп хаарылдаар станоктары, чаа чогаалдыганын кайгамчыктыг аппараттарын чорутулап берген. Каунастың бүдүрүлгелери сталинчы тудугларга от олаар котёлдары, радиотарлары, будуктары болгаш өске-даа продукциялары берип турар. Ыш белеткелчилери «Куйбышевгидростройга» болгаш «Сталинградгидростройга» муң-муң кубометр ыяшты чорудуп бергеннер.

(СЭТА).

Казахстанның эртемдөөннери — улуг тудугларга

АЛМА-АТА. Казахстанның бүдүрүкчү күштерин өөренип көөр талазы-биле Казах ССР-нин Эртемнер Академиязының Президиумунун чанында Чөвүлөк болза, коммунизмниң улуг тудугларына республиканың эртемдөөннерин дузаламчызының түнелин үндүргөн. Ол айтырыга холбаштыр тускай чөвүлөк хурал болган.

— Волга—Урал хемнер аразына чоруп тургаш, Барыш-Казахстан болгаш Гурьевск областарының девискээринге экспедиция беш миллион гектар чыгыс черин шынчилзэн деп Казах ССР-нин Эртемнер Академиязының Прикаспий экспедициязының начальниги Н. Ф. Колотилин чугаалап турар. Хөзүн адааның суг-химиялык болгаш доурак шынчилзэн 6 муң ажыг анализтерин чорутулаан. 5 муң метр ажыг скважиналарны кылган. Бо хову ажил-

дарың түнелинде Сталинград каналдык зоназын сугтарар талазы-биле бүгү системаларын телевиделиниң үндөзүн болур материалдар чыгдынган.

Казах ССР-ниң Эртемнер Академиязының геология эртемнериниң институтунун Туркмен отрядының начальниги И. С. Шеблякинниң илеткели дыка солун болган. Аму-Дарьяның ийи эриктери-биле Шовмак-Ата ортулуктан Султан Уз-даг га чедир 6 муң километр ажыг-срукту эртип, дыка хөй маршрут-шынчилел чуруктарын кылганнар. Тудуг дайынын, элевиниң, балгаштын болгаш шебенниң, гипстин бар болуп турары 8 черлери ажытынгылаан. Ол материалдарын Заазыгына Кол Туркмен каналдын тудуунуң эргелели Султан Уз-дагнын тудуг районуң тургускан.

(СЭТА).

Коммунизм тудугларына

Машина болгаш херексел тудуунуң Министерствозунуң бүдүрүлгелери Сталинградтын суг күжү-биле ажылдаар электростанциязының тудугуларына күчүлүг насостар болгаш өске-даа янзы-бүрү дериглер белеткел Бээриниң чыл планын күүседипкеннер.

Он-он улуг насостарны, ыяш чазал кылдыр дыка хөй станоктарны, янзы-бүрү аппаратураларын тудуг шөлдериңче хуусаа бетинде чорудуп берген.

Министерствонун заводтары Сталинградта тудугга компрессорлар бүдүрүп бээриниң планын чедишкенин-биле күүсеткеннер.

(СЭТА).

Колхоз бүрүзүнде чаа тудуглар

ЕРЕВАН. Арменияның суурларында колхозчу 500 тудуг бригадалары мал ажылынын тудуглары, складтары, бажынарны, клубтарны, уруглар ясилдерин болгаш хөй-ниитиниң өске-даа тудугларын тудуп турар.

Чыл эгезинде колхозтарга мал ажылының 600 тудуглары туттунган. Эрткен чылга бодаарга силос 5 ш-иялары, трайшейлери болгаш онгарлары он айларын дургузунда 3 катап хөй туттунган.

(СЭТА).

Улус судтарының соңгулдаларына белеткелдер

Улус судтарының соңгулдаларына белеткелдер чоруп турар.

Молдавияда чүс-чүс агитпунктулар ажытынган. Флорештский, Бельский болгаш өске-даа районнарга сонгукчулар мурунуга улус шийтекчилериниң отчеттары болуулаан.

Грузияның хоорайларында болгаш суурларында муң-муң агитаторлар улус судтарының соңгулдаларының дугайында Дүрүмүңү таныштырып, делегейде эң-не демократтыг совет тургузуунуң дугайын чугаалап берип турарлар. Тбилиси, Сухуми, Батуми болгаш өске-даа хоорайларда улус шийтекчилери сонгукчулар мурунуга отчеттарын бергеннер.

Кашка-Дарынкы областьта улус судтарының соңгулдаларының талазы-биле 18 соңгулда округтары тургустунган.

Свердловскиниң ажилчы чоннары депутаттарының район Советиниң күүсекчи комитетин соңгулда пунктуларына билеттеринер хүлээп алырына болгаш бадылаашкынын санаашкынына төлээлекчилерни бадылаан. Округтун санажылга комиссиязы тургустунган, сонгукчуларын даңзызын кылары дооступ турар.

Москва областың Егорьевск хоорайда улус шийтекчилериниң болгаш улус төлээлериниң кандидатуразын депшидери эгелзэн. Меланжев комбинатында ажилчыларын хөй кижилиг хуралы болган. Мында улус шийтекчилериниң кандидатураларына ийгиг участоктун улус шийтекчилеринде ажылдап турар Антонина Федоровна Рожкова база катап депшидериң.

Улус судтарының соңгулдаларына белеткелдер Карело-Фин ССР-де калбарып турар. Петрозаводскиде 500 хире активтер сонгукчулар даңзызын тургузарына быжыгылаштыган.

Улус судтарының соңгулдалары-биле холбаштыр политиктиг болгаш эртем билгилер непередириниң талазы-биле Бүгү-эвилел ниитилелиниң Хабаровск салбыры социалисттик хоойлу дугайында лекциялар номчулгаларын организастаан.

Сонгукчулар мурунуга улус шийтекчилериниң отчеттары болгаш улус судтарының соңгулдаларына алдар болдурган хуралдар Львов, Калинин болгаш өске-даа областарда эртип турар.

Улус судтарының соңгулдаларына белеткелдер чуртта улам калбарып турар.

Белорусс ССР-де соңгулда округтарының кызыгаарларын тускайлаан болгаш сонгукчуларын даңзызын

кылары эгелзэн. Чүс муң ажыг агитаторлар сонгукчуларга «Сонгулдалар дугайында Дүрүмүңү» таныштырып, делегейде эң-не демократтыг совет судтун дугайын тайылбырлап турарлар. Дыка хөй агитпунктуларга сонгукчуларын хуралдары болуулап, ол хуралдарга улус шийтекчилери болгаш улус төлээлери отчеттарын кылганнар.

Харьков областың хоорайларында болгаш суурларында партия организациялары соңгулда пунктуларының ажилдарына киржир 56 муң агитаторларны тускайлаан. Улус шийтекчилери сонгукчулар мурунуга боттарының отчеттарын кылып, кижилериниң угаан-медерелинде капитализмин артышкынарны удуру совет судтун демиселинге совет хамаатыларын эргелериниң болгаш хүлээлгелериниң дугайында, социалисттик өңчүнү камгалалынын дугайында илеткелдерин кылып турар. Улус шийтекчилери 332 коллективтерин хуралдарына отчеттарын кылганнар. Хуралдарын киржикчилерини шийтекчилерин ажыг-чорудулганын чүдүлүг деп көрүп, өртектиг саналдарын берген.

Соңгулда округтарын болгаш соңгулда пунктуларын тургузары Кыргызияда доозулган. Үлетпүрүн болгаш көдээ ажил-агыйның муракчыларын санажылга комиссияларын бадылаан. Юстиция органның ССРЭ хамаатыларының эргелериниң болгаш хүлээлгелериниң дугайында, социалисттик хоойлу дугайында лекцияларын организастап турар. Советтин улус судунуң дугайында брошюраларны орус болгаш киргиз дыяларда хөй тиражтыг кылдыр парлап турар.

Томск хоорайның №1 ГЭС-инде эки дертинген агитпунктуга хүн-бүрү-ле агитаторлар дежурыйлап турар. Кезжээниң-не мында беседалар болгаш совет суд системаның дугайында консултациялар эртип турар. Томск областың Баярский районуң Галкино суурунда агитаторлар болгаш көдээ Советтин депутаттары «Сонгулдалар дугайында Дүрүмүңү» чоңга тайылбырлап турар. Көдээ Советтин клубунда айтырыг столун организастап тургускан.

Сонгукчулар мурунуга улус шийтекчилериниң отчеттары болгаш суд ажилдакчыларының илеткелдери Кабардин АССР-нин, Чкалов, Талды-Курган, Свердловск болгаш өске-даа областарының хоорайларында болгаш суурларында эртип турар.

(СЭТА).

Суд соңгулдаларына белеткелдер бедик көдүрүлүшкүнүг эгелзэн

ХАНДАГАЙТЫ (радио-биле). Бо чылдын декабрь 16-да болур улус судтарының соңгулдаларына белеткел ажилдарын Эвүр районун ажилчы чоннары чорудуп эгелзэн.

Райкуускомунуң ноябрь 9-та болган хуралына чугаалашкан, улус судтарына соңгулдалар чорударының талазы-биле соңгулда пунктуларын районуң девискээринде он кезек черде тургускан. Партия, совет болгаш хөй-ниити организациялары улус судтарының соңгулдаларына организастыг белеткел ажилдарын калбаа-биле чорудуп эгелзэн.

ВКП(б) райкомунуң болгаш райкуускомун төлээлери партия, совет активтери соңгулда пунктуларының

ажылына боттук дузаламчы көргүзүп ажылдары-биле көдээ сумуларда барган ажылдап турар. ВКП(б) райкомунуң чанында илеткелчилер бөлүүнү киржикчилери болгаш чер-черде партия эге организацияларының агитаторлары улус судтарының соңгулдаларына холбаштырган тускай илеткелдерге, лекцияларны болгаш беседаларны чурттакчы чоңун ортузунда чорудуп эгелзэн.

Эвүр районуң ажилчы чоннары улус судтарының соңгулдаларына ажил-агый талазы-биле чедишкениң ужуражыр дээш күш-ажыл фронтунда бедик көдүрүлүшкүнүг ажылдап турар.

М. АЙДЫН-ООЛ.

Үш чыл планын күүсеткен

Сүт-Хөл районуң Сүт-Хөл сумузуна Киров аттыг көдээ ажил-агый артелиниң кезигүнери колхозтарын ийитилештирген продуктулуг мал ажылын хөгжүдериниң үш чыл планынын дугайында чазактың доктаалын чедишкениң күүседир дээш идеялик ажилдап келгениниң түнелинде, олар чоокта чаа үндүргөн түнел-биле алырга мал өстүрериниң үш чыл планын ийитизи-биле 101 хуу күүсеткен.

Оң иштинде малдын тус-тус чүзүн аайы-биле алырга, чылгы малды 108 хуу, мыйыстыг бода малды 100 хуу, шээр малды 4690 баш чедир өстүрер планын турган болза, херек кырында 6098 баш чедир өстүрер. Колхоз эрткен чазын төрзөн 95 бден 95 кулуну, 82 инектен 82 бызааны болгаш төрзөн 100 баш шээр мал бүрүзүндөн 110 баш чаш мал төлүн камгалап алган. Колхоз малдын дөрт фермаларын тургускан. Ол фермаларда 90 ажыг колхозчулар ажылдап турар. Колхозтун ха-

ван болгаш дагаа фермазы үш чыл планын күүседип, 16 баш хаваң өстүрер планын 56 баш чедирген.

Колхоз мал кажжааларының тудугларын онза чугулага көрүп турар. Ам колхозта 7 үлегерлиг инек кажжаалары, 3 бызаа кажжаалары, 11 хөй кажжаалары бар болгаш оон кырында 60 чылын ийи хөй кажжааларын, бир инек кажжаазын, бир бызаа кажжаазын, бир айт кажжаазын болгаш бир хаваң кажжаазын тудуп алган.

Колхозта мал ажылынын муракчыларының саны өзүп, ниитиниң мал ажылын өстүрүп сайзырадырына бүгү күштерин берип турар. Аксеткилдиг эштер хөй болуп турар.

Колхоз 1951 чылдын кыжыгыга удуру мал чеми сизен белеткээр планын 100 хуу, силос салырының планын 107 хуу күүсеткен болгаш бүгү мал чемнерин кажжаалап алган.

Н. ЧЫРТАКПАН, В. ЫДАН.

ВКП(б) райкому болгаш колхозтарның партия организациялары

Көдээ ажил-агыйга партияжи удуртулганын элээн экижидилгезин Бий-Хем районун партия организациясы чыдып алган. Районун тараачын арап массалары бүрүнү-биле 8 колхозтарда катышып киргенер. Бүгү колхозтарда партия эге организациялары бар. Оларның секретарлеринде эң мурнакчы колхозчу коммунистер ажилдап турарлар.

Көдээ ажил-агый талазы-биле салдыгын сорулгаларны колхозтарда партия эге организацияларынга даянмай тургаш, чедишкенин-биле шиптирлээр берге. Райком бола, партияжи организациясты болгаш политиктиг ажилдарны улам экиждер дээш немей тодаргай хемчеглерин чоруткан. Колхоз бүүрүлгезин быжыглаар, политик болгаш культу-чырыдышкын ажилдары амычты чоңун ортузунга чорудар талазы-биле районун партия организацияларынның роли көскүзү-биле белдээр.

Коммунистерни большевикчи эзу-биле кижиздеринин херээңге партия хуралдарын, пленумдарын, активтеринң роли белдээр. Шүгүмчүл болгаш бот-шүгүмчүл-калбарып турар. Районун удурткуч ажилдакчылары колхозтарже үргүлчү барып, ажилды партия эге организацияларынның деткимчи-биле чорудуп турарлар. Олар болза, коммунистерни политиктиг ажил-агый болгаш культуруг амырлардын айтырларын шиптирлээрине илдепкейли кириштирип, оларнын-биле эң сүмелкини турарлар.

Во чылын райкомун пленумун беш хуралдар, партия активинин ийн хуралдары болгулаан. Партия райкому анаа бодунун ажилынын четпестерин илередиң, ол четпестерин чогуур үезинде узуткаар талазы-биле ажилдарны организациястап, бодунун төлөөлерин колхозтарже үндүрүп, база үндүргөн шиптирлерин күүселдези амырлар кырынга организациястаар талазы-биле партия эге организацияларынның ажилдарынга дуздалачыны көргүзүп келгенер.

Райком чанынга партия организацияларынның секретарлеринин үргүлчү ажилдар семинарин ажиткан. Анаа лекцияларын, илеткелдерин планнын-биле чорудуп, ажил дуржулгаларынның солчушкунун организациястап турар. Райкомун бюрозинга эге парторганизациялар секретарлеринин илеткелдерин үргүлчү амырлар турарлар.

«Кызыл сылдыс» колхозта партия организациясы ажилды шиптирлээр үчүн участоктарынга коммунистерни эң-не таарымчалыг тургускан. 8 кижилгиг тулук бригадалар коммунист эш билчинмей удуртуп турар. Ол боду бүдүн чартык болгаш ийн нормаларын күүседиң келген, ол ам 500 чыгы күш-хүннерин ажилдап алган. Оң бригадаларын кижигүнери база-ла эки ажилдап турарлар. Оң түнелинде бо чылын колхоз 60 ат кирер кажаны, база хаван кажазын

тудуп алган, колхозчуларын чурт-талга бажынарнын тудушкунуну бо чылгы планы күүсетинген.

Мал фермаларын коммунист эш Шойла удуртуп турар. Мал ажилынын талазы-биле социалистиг хүлээлгелер күүсетинген, малдын продуктулуг чоруу ийн хуу белдээр.

Партия организациязының секретари эш Шойла бо чылын хову бригаданын ажилдап тургаш 800 күш хүнүн ажилдап алган. Коммунистер боттарынын мурнакчы үлетери-биле бүгү колхозчуларын шалыпчы күш-ажычле эдертип турарлар.

Маанаа чижектерни хөйү-биле көргүзүп болур. Көдээ коммунистерин иштинден чүгле чангыс Тембирел күш-хүнүнүн минимуму күүсетпээнин шүгүмчүлээр херек.

Ленин аттыг, «Кызыл сылдыс», «Тинделге» көдээ ажил-агый артелидеринин бүгү кижигүнери күш-хүнүнүн минимумун ажыр ажилдап алганнар.

Райком болгаш партия эге организациялары массанын ортузунга политиктиг ажилды доктаамал чорудуп турар. Агитаторларын күжүн политиктиг кижизидилге ажилдарынче мобилизациястаан. Колхозтарда кешер кино, культуру бригадалы ажилдап чоруп турар. Ол бригадалар чер-черге концерттер үндүрүп, беседалар, лекциялар чорудуп турар.

Оон-биле кады райкомун пропаганда болгаш агитация килдизи лекцияларын болгаш илеткелдерин кылгылааш партия эге организацияларынче чорудуп берип турар. Агитаторларын семинарларын доктаамал чорудуп келген. Агитатор коммунистер эштер Чамбыл, Седилей, Доржу олар ол хүлээлгезин эки күүсетпешаан, колхозчу күш-ажылды нормазын боттары 200—250 хуу күүседиң турарлар.

Политиктиг агитациянын эки түнелдерин ажил-агый чедишкенин херечилеп турар. Колхозтар бо чылын комбайн-биле тараа ажаап амышкынын планын нитизи-биле 400 хуу күүсеткен.

Сталин аттыг колхозта хой каларчы эш Отсер төрүүр 225 хойлардан 240 хураганы камгалап алган. «Красный пахарь» колхозта хой фермазы (эргелекчи эш Шеголев) төрүүр 1697 хойлардан 1787 хураганы камгалап алган. «Искра» колхозта саанчы эш Петрова инек бүрүзүден 1200 литр сүтү саап алган.

«Красный пахарь» колхозтун бызаа ажаакчызы эш Фунтикова 79 бызааларын чангыс-даа когарал чокка ажаап алган.

Райком болгаш партия эге организациялары сөөлгү ийн чылдарын дургузунда колхозтун удурткучу кадырларын өстүрер болгаш быжыглаар талазы-биле хемчеглер ап чорутулаан. Ам 6 колхозтарын даргалары коммунистер. Оларнын хөй кезин көдээ ажил-агый талазы-биле ортумак эртемнигер, практика та-

лазы-биле улуг дуржулгалыг кижилер болуп турар. Колхоз бүүрүлгезинин бригадирлеринин составы дыка экижээр.

Пленумарга, актив хуралдарынга коммунистерин кылган шүгүмчүлелдеринге ВКП(б) райкому кичээңгейи эки салып турар болу берген болгаш илерезин четпестерин узуткаар хемчеглерин чорудуп турар. Коммунистерин болгаш партия райкомун кижигүнеринин санаа, шүгүмчүлелдеринин күүселдезин дугайын ВКП(б) райкомун секретарлерин чогуур үезинде илеткеп турарлар.

Райкомун болгаш партия эге организацияларынның кылган чоруткан ажилын түнелинде колхозтар бо чылын тарылганын чаксы кампаниязын чедишкенин чоруткан болгаш күзүн бедик дүжүттү ажаап алган. Тараа белкеленин планын 124,2 хуу күүсеткен. Келир чылгы үезинге болгаш камгалаа, база өске-даа фондугларга тараа урушкунун чедишкенин чорудуп турар.

Күрүңге эът дужаарынның планы күүсетинген болгаш дүк дужаарынның планы 310 хуу кылдыр ажыр күүсетинген. Районун колхозтары нитинин мал ажилын сайырадырынын күрүнө планын күүседиңкенир.

Бүүрүлге тудуларынның планын район дыка ажыр күүсеткен, мал кажаларын болгаш чуртталга бажынарнын тудуунун планларын дооступ турар. Колхоз тудуларынның бүгү планнары бо чылын чугаа чок күүсетинер. Колхозтарда күш-ажылды организациясты болгаш төлөвирин көскүзү-биле экижиң турар.

Ынчалза-даа четпестерин мыта-вай эртер аргажок. Районда эконом талазы-биле кошкак колхозтар ам-даа бар, «Өөк» совхоз ажил-агый талазы-биле дыка чыдып каап турар. Агыс андырлыгынның планын район чедир күүсетпези. Чамдык колхозтар мал ажил-агыйн хөжүдүренин планын күүсетпези.

Малдын продуктулуг чоруу чавыс денелде болуп турар. Чамдык колхозтарын үчтү болгаш өчтүттарынын корум-чүрүм ам-даа экижирези. Партия организациялары болза, көдээ ажил-агый талазы-биле турар турар улуг болгаш харымсалгалыг сорулгаларын организациясты-биле чедишкенин ботандырар ужурул. Маанаа коммунистерни шиптирли-биле мобилизацияшсаан, партия кижигүнери эвес активчилерин өстүрүп, оларнын организациякчы күжүн ажыглаар херек.

Районун колхозчу массазы 1951 чылдын ажил-агый планнарын долдур болгаш ажыр күүседиң дээш демисежип, эш И. В. Сталинның мурнунга алган социалистиг хүлээлгелерин күүселдези үре-түнекчиди күш-ажыл-биле ам-даа херек кырыга көргүзүлөр. **К. ОГАРКИН,** ВКП(б) Бий-Хем райкомун секретари.

Балгазынын машина-мал ажилын станциянын тракторизи Е. Аристов бо чылдын сезонунда 900 га ажыг чери андарган. Ол бүдүн чартык тонна кывар чүүлдү кампап алган.

Дуржулгалыг хөйжү

Нитинин продуктулуг малынын баш санын хөжүдери оон ажаакчызын кол хамааржыр. Нитинин малын ажаакчызы кыш, чай үелерде малдын чеми, суггадын эки таарыштырып, оң чаш төлүн чидир чокка ап, оңу четке доруктурар улуг хүлээлгелиг. Чаа-Хөл районуа Тинделге аттыг улгатыр катышкан көдээ ажил-агый артелинин хөйжүзу коммунист эш Толош Сердил ол алдарлыг улуг хүлээлгени төлөптү күүседиң турар.

Хөйжү деп хүлээлгени эш Сердил үш чыл дургузунда күүсеткен. Ам-даа ийн чылдын дургузунда нитинин хөйжүзу деп хүлээлгедө ол арткап.

Бодунун онаалгалыг хүлээлгезинге кызымакый, чүткүлдүг чоруун хөйжү бо чылын төрөөн 134 хураганын четке доруктуруп, чайгы үезин дургузунда малдын оларын таарыштырып көжүп, кышка удур эки семиртин алганы-биле көргүскен. Малды таарыштыр олардыры-биле калы оң кышкы үеде турар кыштаг черин септээр ажычле сагышы салып келген. Оң түнелинде ийн черде хөй кыштаанда дөрт кажаларын септелгенин бүрүн дооскан. База хөйга чидиртир 1400 пуд сизини тускайлап айтыртып алган.

Дуржулгалыг хөйжү эш Сердил 1951—1952 чылдарда 190 хураганын чидир чок ап, өстүрерин күүседиң турар. Ынчангаш сумуда зоотехник эш Күске, мал эмчи эш Сувай хөйжүзу бо чылын төрүзе чогуур хөйларын каракуль уксаалыг кошкар үрөзи-биле тарып боозадыр ажилды эгелзэн. Келир чазын 100 ажыг каракуль хураганын хөйжү Сердилтин кадарган хөйундан үнер.

К. ОНГА.

Сүт-Хөл районда улус өөредилгези

1951—52 өөредилге чылы Сүт-Хөл районуа организациясты эгелзэн. Улус өөредилгезинин мурнунда бир кол сорулга—бүгү нитинин өөредилгезин долзуу-биле хаара тудары күүсетинин эгелзэн.

Эрткен өөредилге чылында районга 7 эге школалар, 1 чеди чыл школазы ажилдап турган болза, ам бо өөредилге чылында 1 эге школаны чеди чыл школазынче шилчиткен болгаш бир чаа школа Жданов аттыг колхозта ажиткан. Ында 70 ажыг уруглар 1-ден 4 класстарда өөренип турар. Район төвүнде чеди чыл школанын чаа төлөвилел эзугаар бир чаа школанын бажынын немеп туткан. Ол ышкаш Киров аттыг колхозта бир школаны немей туткан. Суг-Аксы, Бора-Тайга, Кызыл-Тайга школаларында ийн-ийн аал ишти чурттаар башкыларын 3 чуртталга бажынарын тудуп, ажыглаа кижирген.

Бо чылын районун 5 школаларын, 6 интернаттарын капитал септелгелерин чоруткан. Школалар оттулар ыжынын чыл курлавырын тургускан.

Башкыларын материалдыг байдалы эки тургустунган болгаш чурттаар бажын, ыяш, чырыкы-биле чүгээр хандыртыган.

Чаа өөредилге чылынга Хөр-Тайга школы (эргелекчи Бегзибаа), Кызыл-Тайга школы (эргелекчи З. Метке), Бора-Тайга школы (директору Доржу), Суг-Аксы чеди чыл школы (директору Комбуй-оол), Хөлчүктүг школын багай эвес белеткелдиг ужурашкан.

Башкылар ажилга кызымакый болгаш ажил дуржулгазы өзүп турар башкылар районда көвүдзэн. Суг-Аксы чеди чыл школанын башкылары З. Нестерова, В. Чылбак, И. Тимофеев, З. Сарыг-Кыс, Падына-Сады, Көкүлөн, Рувин, Серен, Шадыр-оол олар боттарынын ажилынга улам мергежиң, өөреникчилерин билин бедилер дээш эки ажилдап турарлар.

Күсүк дүжүт ажаап алышкынын кампаниязынга школалар болгаш башкылар база эки киришкен. Алдан-Маадыр, Суг-Аксы, Хөр-Тайга, Кызыл-Тайга школаларын башкылары болгаш өөреникчилери бо ажилга эң илдепкейли ажилдашкан.

Ындыг-даа болза, районун улус өөредилгезинин херээңге партия, совет органнынын практиктиг удуртулгазында четпестер хөй.

Районун школалары өөредилге чылын эки эгелзэн-даа болза, кышка удур белеткелдер кошкак. Школалар септелгезин болгаш кышкы белеткелдерин дугайында область организацияларынның айттышкын шиптирлерин күүсеппей турар черлер бар. Чижээ, Улуг-Алаак суму Советинин даргазы Ак-Кыс, партия эге организациязының секретари Доржу, колхоз дар-

газы Капкаанак олар школанын оттулар ыжынын школа чанынче дүжүртүр дугайында хемчег албаан. Улуг-Алаак школынын эргелекчи коммунист Соксут септелге үезинде кандыг-даа ажил кылбаанын, ажилы багай удуртканын барымдалаш, оңу ажилдан дүжүргөн. Ол ышкаш Киров аттыг колхозта школа эргелекчи он бир чыл стажтыг Карым ажилынга база харымсалга чок болуп, башкыларын кичээлдеринге олуршпас, бодунун кичээл планы чок ажилдап турар.

Ол школага өөрөңзө чогуур 8 өөреникчинин школаже хаара тутпаан. Башкыларын амырлар чуртталгазын экижидеринче мырнай-ла сагыш салбайн турар.

Ында партия эге организациязынын секретари Дажы, колхоз даргазы Очур олар школага 1000 кубометр ыяш белеткедиң бээр планында чүгле 200 кубометрин күүсеткен. Черде белеткеп каан ыяш колхозчулар боттары оттулуп турар. Олар чүгле бо чылын школага ыяш белеткедиз эвес, харын эрткен чылын база-ла ыяш-биле хандырбайн, берге байдалды тургузуп турганнар. Очур, Капкаанак оларнын школа ажилын херекке албас чоруу бо чылын база-ла уламчылап турар.

Башкыларын иштинде хөй чылдарда ажилдап келзе-даа, боттарынын ажилынга мергеживес, политиктиг билин бедилди алырчы сагыш-салбайн турар башкылар база бар. Чижээ, О. Кара-Кыс, Чыргал, Суваң дээр ышкаш башкылар кичээл планын четке кылбас, өреникчилерин кыдыраанын хынаваас, башкылар арга-методун бедитпес болуп турарын ужурунда оларнын башкылар турары класстарын өөредилге шынары чыл-чылда куду болуп келген.

Школаларда комсомол, пионер ажилдары ам-даа чогууру-биле таарыштыр тургустунмап. ВЛКСМ райкому, школа эргелекчилери ол ажилын удуртулгазында барык-ла дашкаарлаан. Өөреникчилерин сагыла чүрүм дүрүмдерин школаларда анаа-ла аскылап каан турар боордан башка, чогум оларны ыяш-ла күүсетирер дугайында демисел кошкак чоруп турар. Класстан школадан дашкаар кижизидилге ажилдары база кызы боттанып турар.

Районун садыг килдиз (даргазы эш Каваалай) школаларын, башкыларын материалдыг хандырлыгызынче шоолуг-ла сагыш салбайн турар.

Районун улус өөредилгезинин ажилында четпестерни кыска хуусада узуткааш, ол чутула ажилды хөй-нитинин большевикчи сагыш салышкыны-биле дүй бүргедир херек.

Г. БАЛЧИР.

Улус судтарынын сонгулдалары болгаш чер-чер Советтеринин сорулгалары

РСФСР-нин Дээди Советинин Президиумун чарлыг эзугаар Россиянын Совет Федеративтиг Социалистиг Республиказынын улус судтарынын сонгулдаларын 1951 чылдын декабрь 16-да чорутар.

Улус судтарынын сонгулдалары болза, улуг ужур-дузалыг кампания, ол чүгле совет шын шидилге органнынга чутула ужур-дузалыг эвес, а бүгү совет улуска улуг ужур-дузалыг кампания болуп, чүге дээрге, ол социалистиг хоойлугу болгаш Совет Эвилелинин күжүн моон сонгаар быжыглаарынга улуг базымны кылар.

Сонгулдаларга белеткелер болгаш оңу чорудары, Совет Эвилелинин улустарын коммунизмче орук-биле бүүрелдиг эккел чылдар Ленин — Сталинның партиязынын удуртулгазы-биле совет улустун чедиң алган улуг чедишкенин үезинде болуп эртер.

Социалистиг тургузунда совет кижилерин улуг-улуг тинделгелери боттарынын Төрзүн чуртту дээш оларнын чөптүг чоругаралын көдүрүп, бистин чуртувустун улустарын акы-дулма найбаралын, совет нитилелдин мораль-политиктиг чангыс эвин улуг быжыглаар дээш чүткүлүн күштелдирип турар.

Тайбын күш-ажылы кылып турар болгаш бистин чуртувуска коммунизмин тургузарын улуг сорулгаларын чедишкенин боттандыр-ышаан, совет улус америк-англи империалистерин белеткеп турары делегейин чаа дайыннга улуг шиптирлг демисежип турарлар. Тайбын талаакчыларын шимчээшкенин баштавышаан совет улус делегейин чус-чүс миллион кижилерин тайбын дээш, бүгү чурттарын улустарын найбаралы болгаш кады ажилдажылгасы дээш демиселге катыштырып турарлар.

Улус судтарынын сонгулдаларын

чорудар дугайында РСФСР-нин Дээди Советинин Президиумун чарлыг үнген сонда сонгулдаларга белеткелдер областтың бүгү хоорайларнда, суурларында болгаш көдээ черлеринде калбара берген.

Делегейде эң-не демократтыг Конституция болур Сталинчы Конституцияга үндөилзеш чорудар бүгү улустун сонгулдалары болза, ажилчы чоңарнын бүүрүлге болгаш күш-ажычлы чаа-чаа улуг көдүрүлүшкүнери-биле үдетинер. 1951 чылдын улус ажил-агый планнарын хуусаа бетинде долдур болгаш ажыр күүседиңгези улустарны мобилизациястаар. Бистин областын чер-чер Советтеринин сорулгалары болза, ажилчы чоңарнын бүүрүлге болгаш күш-ажычлы инициативазын моон сонгаар деткири болгаш сайырадыры, ажилчы чоңарнын депутаттарынын көдээ (суму), район болгаш хоорай Советинин мурнунда турар тодаргай сорулгаларын күүседиңгези ол көдүрүлүшкүнү улап башкаары болур.

Областың чер-чер Советтеринин база бир эң-не харымсалгалыг сорулгаларын бирээзи болза, ажилчы чоңарнын ортузунга тайылбыр массалыг ажилды калбартары болур. Партия организацияларынның удуртулгазы-биле сонгулдалга белеткелдерин баштайгы хүннеринде, эгелзеш, ССРЭ-нин болгаш РСФСР-нин улус судтарынын сонгулдаларын дугайында Дүрүмүнү, бистин чуртувуска социализм тинделгезинин бүгү делегейге ужур-дузанын, коммунизмин тургузар дээш демиселге совет улустун сорулгаларын, бүгү делегейин амыг байдалын дугайында айтырларын, совет чазактың даштыкы политиказын болгаш делегейде калбарган тайбын дээш күш-чүк шимчээшкенин ужур-дузанын тайылбырларын организациястаары

чутула. Ол ышкаш совет судтун ажил-чорудулганын демократтыг принциптин, оон буржуаз судтан үндизин ылгалын чуртакчы чоңга калбаа-биле тайылбырлар херек. Сонгулдаларга белеткелди чорудуп турганынын үезинде судтун ажил-чорудулганын болгаш оон өчүдүн сонгукчулар таныштырарын организациястаар. Районнар болгаш хоорайлар Советтеринин күсөкчи комитеттери улус судтары өчтүттар кылырынга бүгү талазы-биле дузалажыр болгаш сонгукчуларын талазындан улус судтун ажилында четпестерин илередиң, шүгүмчүл болгаш бот-шүгүмчүл калбартырынга, судтарын ажилын үндөининден экижидеринге чутула таарымчалыг байдалды тургузар хүлээлгелиг.

Политик-массалыг болгаш тайылбыр ажилды чорударынга депутаттарын, совет активтерин, суд, прокурор ажилдакчыларын, интеллигенцияны, мурнакчы ажилчиннарын болгаш колхозчуларын кириштирер. Ол ышкаш культура-чырыдышкынын албан черлерин күжүн бүрүн ажилдап тургаш сонгукчулар ортузунга культуру массалыг ажилды калбартыр, оларнын ажал планнарын райкүсөкчунун хуралынга күрүп бадылааш оон күүселдези үргүлчү хынаар херек.

Район Советтеринин кол сорулгаларын бирээзи сонгулда пунктларын тургузары болур. Сонгулда пунктларын тургускан дугайында райкүсөкчунун шиптирлерин район солунунга ыяшыл чарлаан турар болгаш бир эвес, районда солун чок болза, ол шиптирлерин көскү черлерге аскан турар. Бадылашкын чорудар сонгулда пунктту болза, сонгулда кампаниянын төвү болуп ужурулду, ынчангаш сонгулда пункттуң делгем, таарымчалыг бажынга кылыры чутула. Сонгулда участкаларынга лекция-

лар, беседаларны организациястаар болгаш сонгулда кампаниязын, совет суд тургузуунун, совет хоойлун дугайында болгаш өске-даа айтырларын дугайында тайылбыр бээр черлерин тургузар херек. Оон ийн райкүсөкчун төлөөлерин болгаш санажылга комиссиязын тургускан сөөлүнде оларга сонгулда дугайында дүрүмүн, сонгулда пункттуңга ажилды организациястаарын тодаргай тайылбырлап бээр болгаш сонгулда документилери-биле таныштырары чутула.

Сонгукчуларын дандзын чогуур өйүндө кылыры, улус судтарынын сонгулдаларына белеткелерин чутула кезээ болур. Ынчангаш сонгукчулар дандзын тургузарын улуг кичээңгей-биле кылар болгаш чангыс-даа сонгукчуну дандзыга кир-бейн баар ийикпе, азы бир сонгукчуну ийн сонгулда пункттуңга бижи бээр чорукту бодурбас.

Сонгукчуларын дандзын кылырын мурнунда чер-чер Советтеринин күсөкчунар сонгулда пунктларын кызыгарын эки тодаргайлап, харын-да саазына чуруп алыры чутула. Сонгукчуларын дандзын кылырынга эң-не билгилг кижилери, Советтин, профэвилелин болгаш комсомолдун активи, башкыларын, үстүк класстарын өөреникчилерин кириштирер.

Угааны солугу-деп санатырган болгаш судтун шиптелиң эзугаар сонгулда эргезин казытырган кижилерде аягыда сонгулда хүнүнде 18 хар четкен хамааты бүрүзү сонгукчулар дандзынга кирген турар ужурулду.

Сонгулда болурунда 20 хонук бурунгар азы ноябрьнң 26-дан озалдатпап сонгукчуларын дандзын хөйге көзүлдүр аскан турарын, азы ол дандзы-биле сонгукчулар Советтин бажынынга ийикпе сонгулда пункттуңга таныжып алырын хандырарын, сонгулдалар дугайында дүрүм күсөкчи комитеттерге дагызып турар.

Сонгукчулар дандзын аскан бажынга Советтин төлөөкчилеринден

дежурныйлар организациястаар, олар сонгукчуларын айтырларын харымлап чогуур тайылбарны бээр болгаш сонгукчуларын дандзында да шын эвес чүүлдөлерин дугайында бижимел билдирлишкенин олардан хүлээп алыр хүлээлгелиг. Сонгукчуларын дандзын тургускан Советтерин күсөкчунары хамаатыларын билдирлишкенин сонугурап көөр болгаш оларны сонгулдалар дугайында дүрүмүн барымдалап шиптирлээр ужурулду.

Улус судтарынын сонгулдаларын чер-чер Советтеринге сонгулдалардан ылгалы болза, сонгулда үезинде райондан азы хоорайдан өскөр бээр сонгукчуга «Бадылаар эргелиг шызылга» бербес. Сонгулдалар дугайында дүрүмүн 7 дугаар чүүлүн болгаш сум тургузуунун дугайында Хоойлуун 23 дугаар чүүл эзугаар улус судтарын ол улус судтун ажилы хамааржып турар дөвискээрин хамаатылары сонгуур. Ынчангаш сонгукчулар дандзын кылып турар үеде ажилчы чоңарнын депутаттарынын ол Советинин дөвискээринге чуртап турган хамаатыларын дандзыга кирер. Ынчангаш бадылаашкына сонгукчулар дандзында кирген кижилер, азы дандзын кылып турар үеде сонгуур турар судтуң хамаарышман дөвискээринге чуртап турган сонгукчулар ам бадылаашкыга киржир.

Оон-биле холбаштыр сонгукчулар дандзын чарлап аскан сөөлүңдө өскөр көже берген сонгукчу үстүңдө чылдагаандан бадылаашкыга чиржин шыдавайн баар.

Улус шиптекчилеринге болгаш улус төлөөлеринге кандидаттар депшидер эргени сонгулдалар дугайында дүрүмүн эзугаар хөй-нитини организацияларынга болгаш ажилчы чоңарнын нитилелдеринге хандырар.

Улус шиптекчилеринге болгаш улус төлөөлеринге кандидаттар депшиткен бүгү хөй нити организациялары болгаш ажилчы чоңарнын нитилелдери сонгулдаларга чедир 25 хонук бурунгар азы но-

ябрь 21-ден эртирбейн ажилчы чоңарын депутаттарынын район азы хоорай Советинин күсөкчунга ол кандидаттарын регистрадап алыр ужурулду.

Улус судтарынын сонгулдаларына белеткел ажилынга биче болгаш чутула эвес айтырып турбас ужурулду. Сонгулдаларга белеткелдерин денелинден оңу организациясты эртерери дыка хамааржыр. Сонгулда пунктларын, агитация пунктларын дерин, оларны литература, солуннар болгаш журналдар-биле хандырар

Кызымак чорук-биле бедик мергежилди чейдип ап болур

Бут-бөмбүү бистин чуртувуста бүгүн-нитинин сонуургалды оюну апарган. Ол кижиге аваангыр, чүгүрүк болгаш күштүг, шыдамыкый шарналарны бээр. Ол—спорттун эң не тергини эки хевирин.

Чоокта чаа Москваның «Динамо» стадионунга бо эрткен сезонда ССРЭ-нин кубогу дээш маргышкан бут-бөмбүүнүн командаларынын тилекчилери—ЦДСА (Совет Армиянын Төп Бажыны) биле Калинин хоорайнын аныяк бут-бөмбүкчүлеринин түнел үндүр маргылдаазы болган. А оларын шүгүлени-ле хуудугу кубукту чаалап алыр турган.

Чамдык көрүкчүлөр—калнинчилерде ам чүү боор, олар черле ЦДСА-га канчал быражыр боорлар—деп, чөгөн-лаа турганнар. Стадионун 80 мун ажы олуттарын көрүкчүлөр долдур олургулапканнар. Эгелдерин кижиге бурзуу четкилерин манап турган. Удаа-ада маргылдаа-даа эгелзэн. ЦДСА-нын ойнакчылары каян бөмбүктү бот-боттарынын аразында үндүрү бергеш, калнинчилеринин хаалгазынын асыкка чыгап келирге, көрүкчүлөр бүгү стадион димиреп турган ышкыш кылдыр алдырчы берилзэн. Эң ылангыч, каян мергежилдик мастерлер В. Деян, А. Гринин, В. Соловьев болгаш ескелер-даа кыпчыктар аргажок кылдыр тепшек туруп бээр, «ам-на дузажок болган» деп олурганнар дүвүрүп турганнар. Ынчалза-даа, калнинчилеринин мерген, аваангыр аргалары мастерлерин кыпчыктырбай баар турган. Ол үед маргылдааны көөрү-биле Калинин хоорайдан албан-биле чейдип келген мун-мун сонуургалчылар чыгыс хоорай чуртууларын сорук кирип турганнар. Калнинчилер ийги чертерин аныяк командалар, оон киржикчилеринде мастер кижиге-даа чок. Ол хирезинде база бир эң күштүг команда «Динамо» уткыш, кубок дээш маргылдаан ону казытырган. Чурттуу шырак-ла дээр оон-даа өске командалары анаа шыдашпай барганнар.

Кызымак демисежишкенин түнелинде, командалары катап ойнадыр деп шиттирлзэн. Херек бергелзэн. А чоквачылар ЦДСА-зында бестин чегинип турар апарганнар. 3 хонук эрткенде маргылдааны катап эгелзэн. Көрүкчүлөр ол удаа-да база-ла дыка хөй болганнар.

Оюнун баштайгы чарты—45 минута дургузунда калнинчилер бөмбүктү ЦДСА-нын хаалгазынча бир удаа кирип тепкенер. А ЦДСА ам-даа чадашкан. Оюн улам дүшкүрүлүг апарган. Оюнун ийги чартында калнинчилеринин хаалгазынча мастерлер бир кирип тепкенер. Шап эрткен. База ден болган. Ынчал баарга, маргылдаанын дүрүмүн өзү-гаар база үжен минутта уламчы-

лаан. Сөөлү минутта чедир кайда-да тала артыкшыды санын ач чаалап каан. Мырынай сөөлү минутта бөмбүктү ЦДСА кирип тептер аргалык болган.

Аныяк калнинчилер дадыккан мастерлерин ыңчаар девидеткенер. Бичи-ле болза, ССРЭ-нин кубогу чаалап аптар чаканнар. Кызымак демиселдин түнелинде олар мастерлер деп бедик атты чаалап алганнар. Бөмбүктүн база бир сонуургалчызы кижиге болганымда Кызылдын бут-бөмбүкчүлеринин байдалын сактып орган мен. Бут-бөмбүүнүн мергежилдин чүгле кызымак чүткүлдү чорук-биле болгаш бут-бөмбүкчүлеринин нити дүрүмнерин шынгысы сагып тургаш чейдип ап болур дээрзин калнинчилер херек кырынга көргүскенер.

Кызылдын бут-бөмбүкчүлеринин ойнаарынын шынары тергин багай дээрзи билдингир. Чамдык «колдуг» ойнакчыларын оюндан дашкаар, хөй-нити ортузунга ийикте, азы кудумчуга-даа чоруур хевирин база-ла билдингир.

Кызылдын командаларынын өөредиг-шенелделери база куду денелдиг. Оларын чурум-сагылганын оларын удуртуп турар таладан черле хайгааравастар. Бо бүгү чүдүлдерин түнелинде оларын составы чыл келген тулум-на өзөр хаманчок, харын-даа казылып турар болгай. Оларын өөредип турар башкылар бестин барык чок. Ында хаяа ийи-чангыс кижилер көстүп келзе-даа, олар чогум дүрүм өзүгаар ажылдарын бестин көргүспей баргылаар. Бут-бөмбүү болза, бистин обласка база-ла сайзырап болур. А бисте анаа мергежилдик кылдыр өөренип ап болур аныяктар чок бе, ынчаш? Чугаажок, бар! Бистин кышкы үеде шыларгангай-ла дээр спортсменнерин чыын чүнү-даа кылбайн баарлар чыын тергин деп турганарыныс кыжын көзүлбей баарлар болгай.

Кижиге бодаарга, бистин обласын тергини командаларын өөредип аптар аргалар болгаш үелер-даа турган болгаш ам-даа бар. Бир эвес төп черлерге Кызылдын чыгыс-ла бут-бөмбүүнүн командаларынын ойнап турганын көөр болза, солунун чүү дээр ону! Хамык уjur болза, ойнакчыларын нити биленин куду денелде турары-биле тайылбырлатынып болур. Ынчангыш моон сонгаар бистин кызылчаларыныс тергиннерин одуруунга чоокку чылдарын иштинде катыгар дээр бүгү күштерин салып тургаш, ажылдаары чугула болуп турар. Ол талазы-биле ажил чорудуп турар организациялар кызымак ажилды кылырынчы үези быжып турар дээрзин бодаза чогуур-дур.

Москва. А. БЕЛЕК-БАИР.

Тыва дылда номкар

Ном садынын, хереклекчилер кооперациянын болгаш золото-продсавбын шупту магзиннеринде, союзпечаттын киоскаларында политшкола дынакчыларынга хереклээр тыва дыл кырында моон адаанда номнар бар:

1. И. В. Сталин. 1. Ленинизмни айтырылганы, 663 арын, өртзө 6 рубль.

2. «ВКП(б) төөгүзүнүн допчу курзу», 400 арын, өртзө 5 рубль.

3. И. В. Сталин. Анархизм азы социализм?, 72 арын, өртзө 7 рубль.

4. ССРЭ-нин хөй-нити болгаш күрүнө тургузууну дугайында беседалар, 396 арын, өртзө 7 рубль.

5. Комсомол — совет эрге-чагырганы тургузары болгаш быжыглары дээр демиселде большевик партиянын дузалакчызы, 39 арын, өртзө 1 рубль.

6. Комсомол дайын сөөлүндеги тургузушкуну чылдарында, 49 арын, өртзө 1 рубль.

7. ВЛКСМ XI съездинин материалдары, 101 арын, өртзө 2 рубль.

8. Ленинни комсомолдун дайынчы оруу, 221 арын, өртзө 4 рубль.

9. Бирги темага материалдар: ССРЭ—ажылчыларнын болгаш тараачыларнын делегейде бир дугаар социализмни курунзе, 128 арын, өртзө 1 рубль 50 коп.

10. Ийги темага материалдар: ССРЭ — тилези социализмни чурту, 154 арын, өртзө 2 рубль.

11. Тема I — Хаанын Россиянын тужунда ажилчылар болгаш тараачылар боттарынын хосталгазы дээр канчаар чурттап, демисежил чоразычыл, 50 арын, өртзө 1 рубль.

12. Тема II — Октябрьни социализмни Улуг революциязы, 49 арын, өртзө 1 рубль.

13. Тема III — ССРЭ-де социализмни нитилелди тургусканы, 50 арын, өртзө 1 рубль.

14. Тема IV — ССРЭ болгаш капитализмни делегей, 39 арын, өртзө 1 рубль.

15. Тема V — Совет Эвилелинин Адурттуун Улуг дайыны, 49 арын, өртзө 1 рубль.

16. Тема VI — Совет социализмни нитилел, 40 арын, өртзө 1 рубль.

17. Тема VII — Совет социализмни күрүнө, 39 арын, өртзө 1 рубль.

18. Тема VIII — Совет улустун улуг өг-бүлөзи, 36 арын, өртзө 1 рубль.

19. Тема IX — ВКП(б) — удуртукчу болгаш башкарыкчы күш, 40 арын, өртзө 1 рубль.

20. Тема X — ВКП(б) канчаар тургустунган, 42 арын, өртзө 1 рубль.

21. Тема XI — Совет Эвилели — тайылынын, демократиянын болгаш социализмни чөлөнгижи, 41 арын, өртзө 1 рубль.

22. Тема XII — Бистин эчис сорулганыс — коммунизм, 42 арын, өртзө 1 рубль.

Ном садынын «номну почта-биле» деп кылдын өртзөн туду төлөп каан чыгыларын хулазы алгаш, эзинге чорудуп берип турар. Ол черин алгаш: Кызыл, Ленин кудумчузу, бажын № 43.

1951 чылдын ноябрь 6-да Москва Совединиң байырлыг хуралына эш Л. П. Бериянын илеткелин даштыкыда канчаар көрүп турары

КЫДАТ УЛУС РЕСПУБЛИКА

ПЕКИН. Ноябрь 9-та «Женьминь-жибао» болгаш «Гуаньчжибао» солуннар Октябрьни социализмни Улуг революциянын 34 чыл оюну дугайында 1951 чылдын ноябрь 6-да Москва Совединиң байырлыг хуралына Л. П. Бериянын илеткелин шуптузун парлааннар.

ШАНХАЙ. Ноябрь 9-та «Шанхайньос» солун 1951 чылдын ноябрь 6-да Москва Совединиң байырлыг хуралына эш Л. П. Бериянын илеткелин шуптузун парлааннар.

ВЕНГРИЯ

БУДАПЕШТ. Октябрьни социализмни Улуг революциянын 34 чыл оюнга холбаштыр эш Л. П. Бериянын илеткелин ноябрь 7-де венгрия солуннар улуг эгелер-биле парлааннар болгаш Будапешт радиозунга дамчыткан. Ноябрь 8-те солуннар илеткелин тайылбырлаарын үргүлчүлөп турган.

Совет Эвилелинин тайбын политиказы делегейни бүгү улустарынын улуг деткимчезин ап турар деп «Сабад нел» солун бижзэн. Тайбын дээр Совет Эвилелинин мога-шыла чок демисел ССРЭ-нин бүгү-делегей талазы-биле ат-алдарын уламна бедилеп турар. Тайбынга ынакшылды ол даштык политика совет күрүненин күчү-шылдыгына даянып турар.

Совет Эвилели тайбын дээр чааскаан демисеппей турар. Делегейин ийи дугаар дайыныга совет улустарынын кызыкма демиселинин ачызы-биле чүс-чүс миллион кижилер хосталганы тып алганнар. Ам бо хүн Чөөн Европада улус демократиянын чурттарынын, Кыдат Улус Республиканын, Германиянын Демократтыг Республиказынын улустары хостуг болгаш чедискинини-биле чаа амдыралды тургузуп турар болгаш агрессилерни калчааратпас дээр Совет Эвилели-биле кады демисежил турар.

Эш Бериянын илеткели улустарын өөртүп турар болгаш оларын тилелдеге бузурелин быжыглар турар. Улустар боттарынын тилелдезинин улуг үндезинин көрүп, бузуреп турарлар, чүге дээр, хосталга дээр, тайбын биле коммунизм тургузушкуну дээр ажилчы чоннарны демиселинин генийлик стратеги — эш Сталин оларын демиселин удуртуп турар.

Бистер, венгр ажилчы чоннар эш Сталинга удуртурган тилелтербес лагериниң — тайбын болгаш социализмни лагеринин хураалына турарыныс дээр чоргаарал-биле өөрүшкүл-биле бүргеткен бис. Бистер эш Бериянын илеткелинден чаа-чаа күш-биле бүргеткен бис. Бистер эш Бериянын илеткелинден чаа-чаа күштерин төтүнмези-биле узуп ап турар болгаш бистин чуртувуска социализм тилелдези дээр улам шиттирлиг демисежил болгаш ажылдаар бис.

Эш Бериянын илеткели тайбын дээр демисежил турар кижиге төрелгетенин холунга чаа күчүлүг чепсеки тутсуп берген деп мурунку чүүлүнге «Непсава» солун бижзэн. Коммунизмни тургузуп турар совет улустун кижиге төрелгетенин төөгүзүндө көстүп көрбзэн чижек чок улуг чедискинери болза, өлүп бар чыдар капитализмни тургузудан социализмни тургузунга денел чок артык күштүүн база катап көргүскенер.

Эш Бериянын сөстеринде тилелтербес күштүк шөлзөн бузурелин тайбын талалакчызы кижиге бурзу билеп турар болгаш ол күштүн үнер дээр дээр бистин бүгү төөгүлүг үеисти чырылып берип турар Ленинниң база Сталинниң идеяларын.

ХЕЛЬСИНКИ. Финляндиянын коммунисттиг партиязынын ээлчеглиг IX съездин Хельсинкиде ноябрь эгезинде ажитынган.

Финляндиянын компартиязынын IX съездин компартиянын даргазы Н. Аалтонен ажиткан.

Съездин киржикчилери ВКП(б) ТК-нын байыр чедирген телеграмманын съездин алганын улуг өөрүшкүл-биле уткан.

ВКП(б) ТК-нын байырлыг телеграмманын сөзүн төлээр улуг кичээгелин-биле дынааннар.

Грек парламентинин депутаттары демократтарын дугайында

АФИНЫ. Грек депутаттары кара-бажынарга хоойлу чогу-биле тудуп турарына улур хөй-нитинин удурлангышынын бажышыкыны-биле Грециянын чааа шөлүгелден элзэн каш депутаттары — Саранис, Гаврилидис, Халжимихалис, Имвриотис, Проимакис, Цахос болгаш

РУМЫНИЯ

БУХАРЕСТ. Ноябрь 6-да Москва Совединиң байырлыг хуралына эш Л. П. Бериянын илеткелинге холбаштырган чүүдлер ноябрь 9-та Бухарестинин бүгү солунарына парлааннар.

«Совет күрүнениң улуг күжү — тайбынын шивези» деп эгели мурунку чүүлүнге «Скынтая» солун мынча деп бижзэн:

«Эш Л. П. Бериянын илеткели — бүгү делегей уjur-дузалыг улуг бо-лушкун болур. Большевик партиянын сөзү дээр, большевик партия болгаш тайбынын херзэ дээр кым демисежил турар болур, оларын шуптузунга күштерин база бузурелин үнер дээр болуп турар. Коммунисттиг нитилелди тургузарына совет улустун сөөлүг чылда чейдип алганы улуг-улуг тилелдери эш Л. П. Бериянын илеткелинде көргүткен. Илеткел болза, дайын кыпсыкчыларынын кара-сагыштыг болдаларын, сойгаландыр илереткен болгаш фашизмниң ханныг диктатуразын катап тургузуп, делегейин чаа дайынын дөгөп турар монополияларын төлөзөкчилери — улуг-улуг кончаачылар кордаан бужарбак чаржыкчыг капитализмниң делегейин арнын көргүскенер.

Л. П. Бериянын илеткели тайбынын тилелдезинге улустарын бузурелин күштөлдирип турар. Тайбынын лагери дайын лагеринден хөй катап күштүг дээрзин илеткел тодаргай көргүскен.

Совет Эвилелинин дузаламчызынын ачызы-биле хосталганы болгаш хамаарышпас чорукту чаалап алган румын улус тайбынын фронтунун хураалында чоргаар чоруп турар. Эш Г. Георгиу Деже баштаган партиянын удуртулганы-биле Румыниянын ажилчы чоннары тайбын камгалалынын демиселинге боттарынын бүгү күштерин берип турарлар.

Тайбын дээр демиселге тилелдезиниң магадаылы дээр, тилелдеги Октябрьниң тугу, 34 чыл бурунгаар Ленин-биле кады кижиге төрелгетенин төөгүзүнге чаа үени ажиткан коммунизмниң болгаш тайбынын тилелдезинге улустарын эдертип алгаш бар чоруур улуг Сталинниң холунда туруп турар».

МООЛ УЛУС РЕСПУБЛИКА

УЛАН-БАТОР. Ноябрь 9-та моол солуннар болза, Октябрьни социализмни Улуг революциянын 34 чыл оюну дугайында ноябрь 6-да Москва Совединиң байырлыг хуралына эш Л. П. Бериянын илеткелин шуптузун парлааннар.

Л. П. Бериянын илеткелин моол радиого каш катап дамчыткан. Моол Улус Республиканын найсылалынын хөй-нитизи ол илеткелин улуг сонуургалды-биле уткан.

ГЕРМАНИЯНЫН ДЕМОКРАТТЫГ РЕСПУБЛИКАЗЫ

БЕРЛИН. 1951 чылдын ноябрь 6-да Москва Совединиң байырлыг хуралына эш Л. П. Бериянын илеткелинге холбаштырган мурунку чүүдүлү «Нейес дейчланд» солун парлаан. ССРЭ-де экономика хөгжүлденин канчаар-даа аажок улуг чедискинерин демдеглевшизаян, солун оон ынай мынча деп бижзэн:

«Ден эргеге болгаш бот-боттарын билчир чорукка үндөзүл, эконом-нуг болгаш политиктиг дугуржулгаларын чарары-биле тайбын кады-ажылдакылга херектиг дузаламчыны Совет Эвилели бүгү улустарга көргүзүп турар.»

«Чүглө боттүг шын чорукту үнелеп билер аргазын ышкыныпкан кижилер улуг күчүлүг Совет Эвилели кыжаныглардан коргар деп болуп турар».

Совет Эвилели тайбын дээр күштү-түү-биле демисежил турар, чүге дээр, анаа чүглө тайбын херектиг болгаш Совет Эвилели агресци дайынын кижиге төрелгеткенге улур эң дерзин үүлгедиг деп көрүп турар.

Германиянын Демократтыг Республиказы дээр, «күчүлүг Совет Эвилелинге баштагырган тайбын лагеринин быжыг кеззэ болур» деп солун демдегелеп турар.

АВСТРИЯ

ВЕНА. Ажилчы чоннар депутаттарынын Москва Совединиң байырлыг хуралына Октябрьни социализмни Улуг революциянын 34 чыл болган оюну дугайында Л. П. Бериянын илеткели демократтыг парламентинин кол кичээгелинге турган. «Совет улус тайбын дээр демисежил турар, ынчалза-даа ол кыжаныглардан кортпас» деп эге-биле «Эстеррейхше фольксштимме» деп солун Л. П. Бериянын илеткелин тодаргай-биле допчулап парлаан. Тайбынын камгалап алары-биле бүгү капитализмни чурттар-биле эконом-нуг болгаш политиктиг дугуржулгаларын чарарына Совет Эвилели белен болуп турар, ынчалза-даа Совет Эвилели кыжаныглардан кортпас болгаш Совет Эвилелинге шериг талазы-биле кандыг-даа халлаашкын кылганар чүдөк бужары-биле чылча шалтырны доостур дээрзинин дугайында Л. П. Бериянын сөстерин солун тускайлап парлаан.

Улуг Октябрь болза, кижиге төрелгетенин төөгүзүнге чаа үени эгези болган деп солун мурунку чүүлүнге демдегелеп турар. Октябрьни социализмни улуг революциянын Австрияга уjur-дузалыгын солун оналдап демдегелзэн. Солун мынча деп бижип турар: «Австрия улус дыка хөй чылдагаанарын ужурундан ол хүнүн оналдап демдегелзэр эргелик болгаш Совет Эвилелинге бодунун изиг өөрүп четиргенин илередип турар, Совет Эвилелинин оолдары гитлерлиг дарлалдан бистин чуртувусту хостары дээр боттарынын амьтанын бергенер. 1945 чылда Совет Эвилели бисти хостаан, ам бо хүн Совет Эвилели дээр бистин ала-чуртувуска тайбынын магадаылы болуп турар болгаш бистин национал хамаарышпас чорувустун база магадаылы болур».

ДАНИЯ

КОПЕНГАГЕН. Октябрьни Улуг революциянын 34 чыл болган оюнга холбаштырган Москва Совединиң байырлыг хуралында Л. П. Бериянын илеткелин дугайында дынадыгы Копенгагенин солунары ноябрь 8-те парлааннар.

«Совет Эвилели дайынын бүгү кыпсыкчыларын шынгыс сагындырып турар» деп эге-биле Л. П. Бериянын илеткелин солун парлаан болгаш И. В. Сталинниң портретин «Ланды ог фольк» солун бирги арнынга үндүрген: «Совет кыжаныг» дугайында бүгү меге бадыткалдар дээр Совет Эвилелинге халлаарынын белеткелинин чүглө чылдаа болур, чүге дээр, делегейин чаа дайынын уржуктарындан кым коргар болдур, харын бир дугаарында АКШ-тын болгаш өске-даа күрүнелерин капитализмниң ол коргушкун онаажыр болгаш совет улус амгы үеде каян-даа ындыг күштүг болгаш бодунун күжүнге идегелдиг турбаан деп илеткеде бижзенин солун демдегелеп турар. (СЭТА).

Шагаан-Арыг хоорайнын коммунал ажил-агый килдизинин ажилын бедик деңгелче

Шагаан-Арыг хоорай — бистин обласын районнар тептеринде база бир улуг район төвү болуп турар. Ынчалза-даа Шагаан-Арыг хоорай Совединиң (даргазы Юртаев) удурканы коммунал ажил-агый килдизинин (эргелекчизи Промухов) ажилында четпестер кончуг хөй. Чүл дие, ол черде хамаарып турар коммуналдык бажынарнын септелгези кончуг багай чоруп турар. Коммунал килдизинин эргезинде 20 ажыг квартиралыг 12 чуртталга бажынар бар. Ол бажынарнын 11 квартиралыг 3 хире бажынарныга кышка удур белеткелдер чорутпаан. Чүглө багайтыр чугайлап каан. Оон ынай бажынарнын септелгезин чорударында чурттап турар кижилерин арын-нуруун, эрге-дужаалын барымдаалай бээр Бак хөөннер бар.

Коммунал ажил-агый килдизин чаа-чаа бажынар тударына сагыш-сал-бай турар. Оон ужурундан чурттаар бажынар дилзөөннерин билдириншикчилери хоорай Совединде харчылап күш чедер аргажок көвүдзэн. 1951 чылда ийи-ийи квартиралыг ийи бажынын тударын чөпшээр, оон чарыгалынын сметазын бадылап каан турбужа, чангыс-даа бажынын тудуг материалы белеткелзэн. Ынчангыш планда көрдүнген тудуг күжестинмези.

Хоорайнын коммунал ажил-агый килдизинин шуптуу-биле аалчылар бажынын тудуун чорудуп турар. Ол тудугну ажилы үзүктелди турар болгаш эргежок чугула чүүдлер чок болуп турар.

Хоорайнын электри станциязы ды-

ка үр үенин дургузунда ажилда-ваан. Электри станциянын ажилы-нче хоорай Соведи-даа, коммунал ажил-агый килдизин-даа сагыш-сал-байн турар.

Хоорайда хуу тудуглар база багай чоруп турар. Бо чылын он ажыг кижиге хууда бажынар тудары-биле хөй түнүг чээлини алган. Ол хөрөгилер кончуг шын эвес чарыгалынын турар. Ол ышкы хоорай чаа-гайжыларына 116.000 рубльдин бадылдан. Ону база четче ажилдап шадавайн турар. Эриде турган стадионну чартып кылдыр дээр, шала кылган. Ол стадионун хамык херинин 1948—49 чылдарда чамдык кижилер бузуп оттуулу, хора чедирип турда, хоорай Соведи көрбзэн. Стадионун херинин база катап тудуп, өске-даа ажилдары кылган. Ынчалза-даа мынчага чедир ол стадион ажилдалга кирбзэн.

Чыл бүрүде-ле хоорай Совединиң даргазына, коммунал ажил-агый килдизинин эргелекчизинге хөй-хөй кижилерин солчуп турганындан хоорайнын ажилы сегивейн турар. Хоорай Совединиң болгаш коммунал килдизинин ажилында четпестерни көрө тура район Совединиң күжөкчи комитеди кандыг-даа хемчег албайн турар.

Хоорайнын коммунал ажил-агый килдизинин ажилынын стилын эки-жидип, хоорай чаагайжыларынын ажилын холга алары райкүжөкчөмдөн болгаш хоорай Совединден негетинип турар.

Х. ТЕМБИРЕЛ.

Районун өлүк планынын күжөлдөзү дээр ажилдаар

Тожу — обласын ан-дин талазы-биле эң байлак районнарын бирзэн. Чылдын-на Тожунун ачылары боттарынын хосталганын күжөлдөп, хөй орулганы кирип турар.

Ындыг турбужа, бо 1951—1952 чылдарын күсүк анныр сезонунун белеткели багай эрткен. Районун «Заготживсырь» конторазы (директору Тугаржап) районун колхозтарынын болгаш хуу чонунун ортузунга анныр ажилынын белеткелин багай организаастаан. Анчыларны ок-чөмөк, аш-чөм, материал талазы-биле чогуур өйүндө хандыр-баан. Оон хараазы-биле анчылар четпес хандырылга-биле айттанган.

Керээ чарган анчыларын аванса ашка-хөреңгизин чогуур өйүндө, үндүрүп бээриниң улуу, харын оларны каш хонукта саадалып турган. Чижээ, анчы Дамчыл ашка алыр дээр 3 хонук дургузунда сүржүп келген фактылар бар.

Районун «Заготживсырь» конторазынын директору Тугаржап анныр ажилын баш бурунгаар чугулага көрбзэн болгаш херек кырында организаастыг ажилдарын чорутпаан.

Ам сорулга болза, анчыларнын баштайгы өлүктөрүн саат чокка хүдзөп ап, оларын ийи дугаар аътанышкынын организаастап, дериг-херексел-биле долу хандырып болур.

Д. МИЖИТ.

Катышкан Нациялар Организациясынын болгаш делегейниң улустарына Тайбынның Бүгү-делегей Чөвүлелиниң кыйгыры

Катышкан Нациялар Организациясынын Кол Ассамблеясынын Даргазына

ПАРИЖ. Катышкан Нациялар Организациясынын Кол Ассамблеясына, бүгү-ниттинин санал-аналына болгаш делегейниң улустарына Венада чыгылган Тайбынның Бүгү-делегей Чөвүлели кыйгыры-биле чагаа чорудуп тур.

Сөөлгү айларның дургузунда делегей байдалынын чидигленишкини бүгү чурттарын эр, херэжен кижилерин дүвүредип, оларнын сагыш-сеткилин амыратпын турар. Катышкан Нациялар Организациясынын Уставынын чурумун өзүгар бүгү делегейге тайбың талазы-биле харысалгалыг, база бодунун күчү-шыдалынын талазы-биле чугула беш улуг күрүнелерниң чугаалажышкынынар эгелэрин, дугуржулганын чедип алырын кижилерин дүвүредип турар. Ычангаш беш улуг күрүнелерниң аразына Тайбынның Пактызын чарар дээш Тайбынның Бүгү-делегей Чөвүлелиниң чорудуп турар кампаниясы болза, болушкуннарын чорудулазы-биле болгаш амгы үеде оон еске аргаларнын чедишкин чок болуп турары-биле делегейнин хөй-нитизинин мурнуна шызынтанган.

Катышкан Нацияларның Организациясынын Кол Ассамблеясынын кичээнинин моон алаанда чүүлдерге онзаллап салырын Тайбынның Бүгү-делегей Чөвүлели кыйгырып тур.

1. Кижилер-төрөлгөтениң эвээш кезин болуп турар күрүнелерин — кижигүнеринин улуг нуруузуң үндүргөн шийтирлерин бүгү делегейге боттандырар деп албадарындан тайбың болгаш улустар аразының кады ажилдажылгазы тургустууп шыдаас. Бүгү-делегейниң тайбың хөгжүлдениңе эргежок чугула дугуржулгалары чүгле чугаалажышкынынар болгаш таарыштырылган кылып тургаш чедип ап болур. Шак ындыг дугуржулгалар Азияга кол хамааржыр ужурулг болганда, чөптүг чорук болгаш бүгү делегей политиказын шыны-биле үнелеп көөр чорук Катышкан Нацияларның Организациясыныче Кыдат Улус Республиканыч чазаан кирерин негеп турар.

2. Даштыкы херектерниң дөрт министрлеринин оракачыларынын хуралынын түнел чок үзүлгени, а ол ышкаш Атлантика эвилелиниң

Чөвүлелиниң 6-гы сессиясына Вашингтонга болгаш Оттавага чарган дугуржулганынын түнел чок болган чоруу болза, чепсек дүжүрениң талазы-биле бүгү хемчеглерин чорударына берге байдалдары таварыштырып, бодунун чангыс азы чоруун катар тургузарынын дугайында айтырыгны немец улус боду шийтирлээринин аргазын бейбей турар болгаш Европада дайын айымын күштелдирип турар. Улуг күрүнелерниң аразына чугаалажышкынынарны кылар болза, чангыс аай, демократтыг болгаш чепсез дүжүрген Германияны тургузарын дүргедир. Айтырыгны ыңчаар шийтирлээр чорук болза, герман улустун хөй кезинин күзелинге, Германияныч кожаларынын эрге-ажыктарына, а ол ышкаш тайбынның эрге-ажыктарына катап дүжүрүп болур.

Ычангаш Германияныч чепсез дүжүрениң дугайында айтырыг талазы-биле делегейниң дугуржулгаларын сагырын чедип алырына болгаш эжелел шериглерин үндүрениң аргазын берип болур тайбың керээзин чарарын дүргелеринин база чангыс аай болгаш чепсез дүжүрүнгөн Германияныч катап тургузарына бодунун хамаарылганын ажыглаарына Катышкан Нацияларның Организациясынын Тайбынның Бүгү-делегей Чөвүлели кыйгырып тур.

3. Азияга тайбынны катап тургузар чорук болза, бүгү кижилер-төрөлгөтениң эрге-ажыктарынын хамааржып турар. Ол тайбынны катап тургузарына Сан-Францискога Япония-биле чарган керээлер кончук айымылды байдалды таварыштырган. Ол катап тургузушкун амгы үеде болуп турар бүгү дайын чорудушкуннарын, ылангыч Кореяда дайын чорудушкуннарын чүгле тайбынчыдылга дугайында дугуржулгалар кылып тургаш соксадыры болур эвес, оон-биле калы Азиянын улустарынын хамаарышкы эргелерин болгаш оларнын девискээринин бүдүн турар чоруун кандыг-даа даштыкы киржилге чокка хандыры болур.

4. Улустарын бот баш миннир чоруунун эргелеринге удур болуп турар дугуржулгаларын, чурумнарын күштүг болдуруп артырар чорук-биле Ортаакы Чөөн-чүккө болгаш Соңгу Африкага тайбынны камгалаары

чогууру-биле хандыртынып шыда-тынмас. Египеттин, Ираннын, Марокконун болгаш Чоокку болгаш Ортаакы Чөөн-чүккү, Сонгу-Африканың өске-даа бүгү чурттарынын улустарынын боттарынын херектерин боттары тускай чорударынын болгаш шийтирлээринин эргелерин даштыкыны кызышкыны, азы киржилгеи чокка, ажык-биле ийикпе, азы чажыды-биле шериг эжелелинге таварыштырбай тургаш шийтирлээри дүргени-биле чөптүг деп көргөн турар ужурулг.

5. Эндере чепсек бүдүрүп үндүрүшкүнү болза, кижилер-төрөлгөтениң өлүмнүг чайлаш чок буураашкыны болгаш дайын айымын улустарга таварыштырып болур. Ычангаш боо-чепсекти харугда, депшилгелиг болгаш шынгыны хыналдалыг дүжүрениң оруунче кирери чугула.

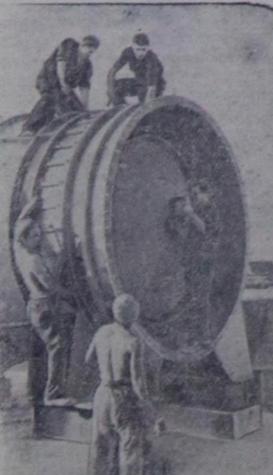
Ындыг боо-чепсек дүжүрүшкүнүгө, ылангыч атомнуг чепсекти болгаш өске-даа массалык-биле чок кылырын чепсектерин хоругдаары көрдүнгөн турар ужурулг. 1951 чылдың ноябрь 6-да Венага хүлээп алдынган боо-чепсек дүжүрүшкүнүн дугайында саналды чугаалажыры-биле хунуң айтырыгына киреринче Катышкан Нацияларның Организациясынын Кол Ассамблеянын Тайбынның Бүгү-делегей Чөвүлели кыйгырып тур. Ол санал болза, кандыг-даа байдал болуп турза, ден чорукту — кайы-даа күрүңге ажыктыг ийикпе, азы ажык чок болур чорукту чөрчүвөс. Оон баш удур көрүп турары хыналданын шынгыны системанын дузазы-биле ол санал болза, боо-чепсек дүжүрүшкүнүнүн үе чада бүрүңгө бүгүлениң айыыл чок чоруун магадылап турар.

Бо документке Тайбынның Бүгү-делегей Чөвүлелиниң үндүргени боо-чепсек дүжүрүшкүнүн дугайында саналды коштувус.

Дайын чайлаш чок эвес деп чүвөгө, чүүл-бүрү политикагы болгаш социал өзү тургузулгалар тайбынны-биле кады туруп болур деп чүвөгө. Тайбынның Бүгү-делегей Чөвүлелиниң саналы бүгү кижилер-төрөлгөтениң эрге-ажыктарына дүжүрүп турар деп чүвөгө Тайбынның Бүгү-делегей Чөвүлели бузуреп турар.

Бистин улуг хундуктеливисти хүлээп ап көрүкчү, дээрги дарга,

УЛУС-ДЕМОКРАТИЯНЫҢ ЧУРТТАРЫНДА

Венгриянын Улус Республикасына улуг дузаламчыны СССР улус демократия чурттары көргүзүп турар.

Чурукта: Чехословакияга бүдүрген электри станциянын херекселени Венгриянын Инота электри станциясынын тудуунда тургузуп турары.

Чуруу В. Комарованың СЭТА-нын прессклишези.

БИЧЕ НАЦИОНАЛДАР ДУГАЙЫНДА КЫДАТТА САГЫШ-САЛЫШКЫН

ПЕКИН. Синьхуа агентилелиниң медээлеп турарын өзүгар алырга, амгы үеде Кыдатта 1 миллион өөрникчилер биче националдарны төлөөлөп турар. Чазактың ажыктаны каадырлар белеткелениң школаларынын хөй санын санааска, оларга 9.300 өөредилге черлерин тургускан. Биче национал чурттакчыларын районнарын хостаанынын соонда чурттуң эконот тургузушкунун кал-Бартырына дыка хөй муң полит-ажылдакчылары болгаш тускай эртемчилерин төлөөкчилерин чер-черин чурттакчы чоңундан белеткээ.

Амгы үеде улустун Төп чазаа биче националдарга 7 институттарны тургузуп берген. Ол институттар биче национал чурттакчыларын районнарын политик, эконот болгаш культура ажылдарын удуртуп каадырларны белеткээр. Чазактың дузаламчыныч ачызында элээн каш биче националдарга боттарынын бижини тургускан. Ол ышкаш биче националдарга өөредилге номнарын чогаадып турар.

РУМИНИЯНЫҢ БУДУРЛУГЕЛЕРИНДЕ КУШ-АЖЫЛЧЫ КӨДҮРЛҮШКҮН

БУХАРЕСТ. Румыниянын бүдүрүлгелеринин ажылчынарын хаара туткан Октябрийн социалисттик Улуг революциясынын 34 чыл оюнга алдар болдурган чарыш ам-даа кошкавын турар. Сталин областтың 19 бүдүрүлгелери келир чылдың онаалганын продукциянын берип эгелээ. Ол областтың аныктарынын 217 бригадалары октябрь мурнуну чарыжына күш-ажылдык бүдүрүшкүнү белеткенин болгаш чиг-эттик экономиязындан 45 миллион ажыг леини (акша) күрүңге камнап берген.

Арад областын металлургия, пеставы, идик, шил болгаш тууйбу бүдүрүр 15 бүдүрүлгелеринин ажылчынары бо чылдың планын дооскан болгаш 46 миллион леини камнап алган. Тимшоар областын ажылчынары болгаш инженер-техниктиг ажылдакчылары бедик көдүрүшкүн-биле ажилдап турар. Ол областтын 20 фабрикалары болгаш заводтары 12 айларның программанын шагда-ла күүсеткен.

ВЕНГРИЯДА ЧАРЫШ

БУДАПЕШТ. Чурттуң бүдүрүлгелеринде октябрь мурнунуң күш-ажылчы чарыштарынын түнелин үндүрүп турар.

Чурттуң улуг тудууларынын бирээзи — Инотскинин электри станциясынын тудуунга чарыштын түнелинде, декабрь бирде белен турар ужурулг баштайгы агрегатты ноябрь 7-де хуусаа бетинде ажылдап киирген. Заводтун ажылчынары — трансформатор, электри приборлар кылкычылары 320 трансформаторларны белеткээ.

Дыка хөй фабрикалар, заводтар болгаш тус-тус цехтер боттарынын чыл планнарын шагда-ла күүсеткенер. Чуртта эгелээн октябрь мурнунуң күш-ажылчы чарыштары ам-даа үргүлчүлүп турар. Ажылчы коннар чаа-чаа хүлээлгелерин ап турар.

(СЭТА).

Кореяда болушкуннар

Улустуң армиязының Кол командьлалының дыңнады

ПХЕНЬЯН. Кореянын Улус-Демократтыг Республикасынын Улустун армиязынын Кол командьлалынын ноябрь 12-де медээлээни болза, бүгү фронттарга Кореянын Улустуң армиязынын катыжышкынынар кыдат улустун эки-турачы кезектеринин сырый дөткөмчези-биле америк-англи эжелекчи болгаш лисынманчы ширеглерин кадыг-дошкун атакаларын ойтур шаварын үргүлчүлөп, оларнын дириг күжүңгө болгаш техникасына улуг чидиргелерни таварыштырып турар.

Ноябрьның 11-де барыин фронтта Ионьчхонь району лисынманчы тоску дивизиянын кезектери Улустун армиязынын камгалап шугумунча таварышын сорулга-биле кадыг-

дошкун атакаларны каш катап чоруткан. Ынчалза-даа дайын улуг чидиргелерге таварышпышаан, ойтур ап октатырган. Төп фронтта Хвачхоньниң сонгу талазына америк 24-ку дивизиянын болгаш лисынманчы ийги болгаш алдыгы дивизияларнын кезектери дыка хөй санның самолёт-тарга, танкаларга болгаш ужурулг чүлгө дөткөткөш Кимсон уунче атакаларын чоруткан.

Чөөн фронтта Улустун армиязынын катыжышкынынары кадыг-дошкун тулчуушкуннарын эрги туруштарына чорударын үргүлчүлөп турар.

(СЭТА).

Кореяда тайбыңчыдылга дугайында чугаалажышкынынар

ПЕКИН. Синьхуа агентилелиниң корреспондентизи Кэсондан мында деп дамчыткан:

Боолаашкын одун соксадыры фронтунун амгы туруп турар шугумунга боттанган турар дугайында ноябрь 7-де бистин таланың үндүргөн саналындан кажар арга-биле чылгап алыр дээн америкнаарныч өжөгө-рөөн белеткээни кара-сагыштыг кажарлаашкынынарын болдурбас дээш, тайбыңчыдылга дугайында чугаалажышкынынарын чедишкенин дүргелер дээш бистин төлөөлери-вис ноябрь 10-да куудуку комитеттин хуралына чаа саналды үндүргөн.

Бистин саналывыс хун айтырынын ийи дугаар чүүлүн эң шыны-биле шийтирлээрин хандырып турар болгаш бир эвес ында кирип турар хемчеглер дораан-на көрүп болур арганы төлөөлериң бүгү составына берип болур дээрзин бистин төлөөлери-вис бузуредип турганаар.

Ынчалза-даа америк тала болза, ук айтырыгны оюп каапкыш Заарын орадалашпышаан, хун айтырыгнын ийи дугаар бөлүгүн шийтирлээринге кандыг-даа шийтирлиг базымнар хүлээп алдынызын дээш база катап боттарынын саналын берген. Ноябрь 10-да болган куудуку комитеттин хуралынын түнелинде кандыг-даа чедишкин база катап чедип алдынымаан.

Ноябрь 10-да бистин киирген саналывыс болза:

1. Ийи талаларнын аразында хамааржылга шугуму болза, херек кырында кызыгаарлаар шериг шугуму ол болур дугайында принцип доктаатынган турар болгаш ийи талаларнын шериглерин ол шугумдан ол ийи километр тус-тус аткаарладып тургаш, боо-чепсээ дүжүртүнгөн зо-

на тургустунган турар ужурулг.

2. Ол принципти барымдаалааш куудуку комитет болза, хамааржылга шугуму, кызыгаарлаар шериг шугуму деп ийи талалар санап болур кылдыр хамааржылга шугумун доп-дораан хынап көөр ужурулг болгаш боо-чепсээ дүжүртүнгөн зонанын чоруун чогаадып кылгаш, оон сонгу болгаш мурнуу кызыгаарлары кылдыр ол кызыгаарлаар шериг шугумунун ол-бо талаларыне ийи-ийи километр аткаарлаанын шугумун доктаадыр ужурулг.

3. Тайбыңчыдылга дугайында нити дугуржулганын талазы-биле чугаалажылга чедип алдынган соонда база ол дугуржулгага ат салдынган дораан-на куудуку комитет болза ийи талаларнын аразында хамааржылганын амгы туруп турар шугумунун ескерилгелеринге тааржыр ол кызыгаарлаар шериг шугумунга болгаш боо-чепсээ дүжүртүнгөн зонага чогуур ескерилгелерин ол-ла хүнде кийрер ужурулг.

Куудуку комитетте корей болгаш кыдат төлөөлөр болза, үстүнде айтынган үш чүүлдерин хүлээп алганынын соонда, хун айтырыгнын үш дугаар чүүлүн чугаалажык көөрүңге кирген турзун дээш төлөөлериң чөвүлөп хуралына доп-дораан кийрер дугайында куудуку комитетке тодаргай саналды база берген болгаш херек кырында амгы шугуму кызыгаарлаар шериг шугуму кылдыр чөпшээржиң, оон-биле касырлаштыр боо-чепсээ дүжүртүнгөн зонаны тодаргайлаар дээш ол-ла үеде хамааржылганын амгы туруп турар херек кырында шугумун база тодаргайлаар талазы-биле кылдынган турар практиктиг ажылды талаларнын төлөөлери куудуку комитетке хүлээдириң база саналдаан.

(СЭТА).

Тайбынның Бүгү-делегей Чөвүлелиниң сессиязын хагган хурал

ВЕНА. (СЭТА-нын тускай корреспондентизи). Тайбынның Бүгү-делегей Чөвүлелиниң ийги сессиязынын ажылы доозулган.

Хагыларын хуралында Бельгиянын төлээни Изабелла Блюм Тайбынның Бүгү-делегей Чөвүлелиниң составынын болгаш Тайбынның Бүгү-делегей Чөвүлелиниң бюрозунун чаа кандидаттарынын данызын номчаан.

Тайбынның Бүгү-делегей Чөвүлелиниң чаа кижигүнеринин аразында Австриядан, Египеттен, Великобританиядан, Голландиядан, Индиядан, Турциядан, Вьетнамдан болгаш өске-даа чурттардан киирген кандидаттар бар.

Тайбынның Бүгү-делегей Чөвүлелиниң бюрозунун составына киргенер болза: Пьер Кот (Франция), Лоран Казанова (Франция), Эмилио Серени (Италия), Риккардо Ломбарди (Италия), Александр Корнейчук (СССР), доктор Сайфуддин Китчев (Индия), Эрико Берлингуэр (Демократтыг аныктарының Бүгү-делегей федерациясынын даргазы).

Тайбынның Бүгү-делегей Чөвүлелиниң кижигүнери депширткен кандидатураларын динмиттиг адыш часкаашкыны-биле чангыс эп-сеткилдиг бадылааннар.

Оон соонда, сессиянын ажылынын дургузунда Тайбынның Бүгү-деле-

гей Чөвүлелиниң тус-тус комиссияларынын белеткеп кылганы резолюцияларын көөрүнчө сессия шилчээ.

Култур харылааларынын дугайында айтырыг талазы-биле резолюциянын төлөвилелин база 1952 чылда каникулду тайбыннын херээңге ажыглаарынын дугайында болгаш культуранын, улуг байырлардынын дугайында резолюцияны Бранко Фиальо номчаан.

Ол резолюцияларын Тайбынның Бүгү-делегей Чөвүлелиниң кижигүнери чангыс эп-сеткилдиг хүлээп алган.

Оон соонда трибунаже Жан Лафитт туруп келгеш, беш улуг күрүнелерин аразына Тайбынның Пактызын чарар дээш кампаниянын дугайында резолюциянын төлөвилелин чыгылганнара номчаан.

Резолюция чангыс эп-сеткилдиг хүлээп алдынган.

Япония-биле тайбың керээниң дугайында, Корея дугайында, Мурнуу-Чөөн Азия болгаш Вьетнам дугайында айтырыгларын талазы-биле резолюцияларын төлөвилелдерин Борсари киирген. Адыш часкаашкыны-биле ол үш резолюциялар чангыс эп-сеткилдиг бадылатынган.

Дараазында боо-чепсек дүжүрер дугайында резолюциянын төлөвилели Тайбынның Бүгү-делегей Чөвүлелиниң кижигүнеринге Ив Фарж

дынаткан. Ол резолюцияны Чөвүлел чангыс эп-сеткилдиг бадылаан.

Ортаакы болгаш Чоокку Чөөн-чүк дугайында резолюциянын төлөвилелин Италиянын төлээни Джонниин киирген. Ол резолюцияны Чөвүлелин кижигүнери чангыс эп-сеткилдиг чүүлүгү деп көргөннер.

Герман айтырыгынын дугайында резолюциянын төлөвилелин Изабелла Блюм номчаан. Ол резолюциянын сессиянын киржикчилери чангыс эп-сеткилдиг чүүлүгү деп көргөннер.

Катышкан Нациялар Организациясына болгаш делегейниң улустарына Тайбынның Бүгү-делегей Чөвүлелиниң Кыйгырынын төлөвилелин көөрүн Тайбынның Бүгү-делегей Чөвүлелиниң кижигүнеринге Тайбынның Бүгү-делегей Чөвүлелиниң бюрозунун чингине секретари Жан Лафитт киирген. Ол кыйгырын КНО-нун Кол Ассамблеязынын алдыгы сессиязынын даргазынын адынга бижитинген болгаш Жюльо-Кюри биле Пьетро Ненин аттарын салганнар.

Чөвүлелин кижигүнери ол Кыйгырыгны динмиттиг адыш часкаашкыны-биле байырлап, чангыс эп-сеткилдиг бадылаан.

Пьетро Ненин допчу сөс чугаалаан соонда, Тайбынның Бүгү-делегей Чөвүлелиниң ийги сессиязы хагдынган.

(СЭТА).

Америк журналистин миннишкини

НЬЮ-ЙОРК. «Нью-Йорк таймс» солун Кореяда корреспондентизи Барреттин медээлени «Тайбыңчыдылга дугайында чугаалажышкынынарын узамдыгышкынына шериглер таарышмайын турарлар» деп эгедиг парлаан.

Паньмынчонда чугаалажышкынынарын чорудушкуну — командирлер солдаттарга бидлинмес чыдаганнар-биле дугуржушкуну чедип алырына шаптыктап турар

лар дээрзинге солдаттарны бузуредип турар деп Баррет бижээ.

Баррет эртен неделяда үш улуг америк кезектерге болгаш фронтуда ийи кезектерге чорааш, чамдык чугааларга олуршкан. Генералдарныч болгаш солдаттарныч-да аразында чугаалары «Бис ам тайбыңчыдылганы чүге күзевейн турар бис?» деп айтырыгны тургузуп келир.

Тайбыңчыдылга дугайында чугаалажышкынынарын кылып турар Ка-

тышкан Нацияларнын төлөөлери кажан корей төлөөлөр чамдык чүүлдерге чөпшээржер дей бээрге безин боттарынын байдалын ескертип турарлар деп, шериглерин хөй кезин билит турарлар деп Баррет бижип турар. Кэсоннун салым-чолун чугаалап турган КНО-нун төлөөкчилери шынгыны шүгүмчүлөгө таваржып турарлар.

(СЭТА).

РЕДАКЦИЯНЫҢ АДРЕЗИ: Кызыл Шетанин кудумчузу, баян, 7. ТЕЛЕФОНАРЫ: Харысалгалыг редакторнун — 62; харысалгалыг редакторнун оралашкынын, партия амьдыралынын, культура, литература болгаш уран-чүүл калдыктеринин — 88; харысалгалыг секретарьның, пропаганда болгаш агитация, кодээ ажыл-агый, үлетпур болгаш транспорт, чагаа калдыктеринин — 88; иштөө информация, бухгалтерияныч — 85.

Облүүскомнун типографиясы